

CHƯƠNG 6

Gồm có:

- 1. Cách bố thí (6.1-4).*
- 2. Cầu nguyện (6.5-15).*
- 3. Ăn chay kín đáo (6.16-18).*
- 4. Cửa cải đích thực (6.19-34).*

Cách bố thí

6,1-4

⁽¹⁾"Khi làm việc lành phúc đức, anh em phải coi chừng, chớ có phô trương cho thiên hạ thấy. Bằng không, anh em sẽ chẳng được Cha của anh em, Đấng ngự trên trời, ban thưởng. ⁽²⁾Vậy khi bố thí, đừng có khua chiêng đánh trống, như bọn đạo đức giả thường biểu diễn trong hội đường và ngoài phố xá, cốt để người ta khen. Thầy bảo thật anh em, chúng đã được phần thưởng rồi. ⁽³⁾Còn anh, khi bố thí, đừng cho tay trái biết việc tay phải làm, ⁽⁴⁾để việc anh bố thí được kín đáo. Và Cha của anh, Đấng thấu suốt những gì kín đáo, sẽ trả công cho anh.

Giải thích

Bố thí, ăn chay và cầu nguyện là ba việc lành quan trọng mà những người Do thái đạo đức thường làm. Chúa Giêsu không bác bỏ những việc này nhưng Ngài lên án ý hướng sai của những người đạo đức giả khi làm những việc này: Họ làm cốt để khoe mình, để được người khác khen ngợi.

I. Việc bố thí.

- Với người Do thái, bố thí là nghĩa vụ tôn giáo thánh thiện nhất, đứng đầu trong bảng liệt kê các việc lành. Bố thí và công chính được coi như nhau.

- Người Do thái cũng đề cao việc bố thí cách kín đáo. Chẳng hạn, có Rábbi nói: "Người nào bố thí cách kín đáo sẽ cao trọng hơn Môsê". Hay bố thí có giá trị nhất là khi người nhận không biết ai cho và người cho không biết ai nhận.

II. Những người đạo đức giả (6,1-2).

Tuy nhiên, có một số người Do thái làm việc bố thí với ý hướng sai, nên Chúa Giêsu lên án họ.

1. Cách làm.

Khi họ bố thí thì khua chiêng, đánh trống, làm ở hội đường, ngoài phố.

2. Mục đích.

Họ làm để người ta khen ngợi. Họ bố thí không phải vì giúp người nghèo nhưng để thoả mãn tính tự cao, lòng ham quyền thế. Họ có thể cho rất nhiều tiền của nhưng không hề ban cho chính con người của mình.

3. Phần thưởng.

Họ được lời khen của người đời, một phần thưởng chóng qua.

III. Công dân Nước Trời (6,3-4).

1. Cách làm.

"*Đừng cho tay trái biết việc tay phải làm*", nghĩa là phải làm cách âm thầm, khiêm tốn, không tự mãn và hãnh diện việc mình làm.

2. Mục đích.

Làm không phải để khoe mình nhưng là để giúp đỡ tha nhân. Cho chỉ vì yêu thương và lòng nhân từ như gương của Chúa Giêsu: "*Quả thật, anh em biết Đức Giêsu Kitô, Chúa chúng ta, đã có lòng quảng đại như thế nào: Người vốn giàu sang phú quý, nhưng đã tự ý trở nên nghèo khó vì anh em, để lấy cái nghèo của mình mà làm cho anh em trở nên giàu có*" (2Cr 8,9).

3. Phần thưởng.

Thiên Chúa sẽ trả công, đó là phần thưởng Nước Trời.

Bài học

Hãy làm việc bác ái cách khiêm tốn và làm vì lòng yêu thương. Chắc chắn việc bác ái của chúng ta không rơi vào quên lãng, nhưng được Chúa nhận thấy và trả công cho chúng ta.

"Thường Chúa Giêsu làm phép lạ rồi dặn đừng cho ai biết. Có nhiều người chưa làm phép lạ mà đã cho mọi người biết mình bác ái" (ĐJH 788).

Cầu nguyện

6,5-15

⁽⁵⁾"*Và khi cầu nguyện, anh em đừng làm như bọn đạo đức giả: chúng thích đứng cầu nguyện trong các hội đường, hoặc ngoài các ngã ba ngã tư, cho người ta thấy. Thầy bảo thật anh em: chúng đã được phần thưởng rồi.*

⁽⁶⁾"*Còn anh, khi cầu nguyện, hãy vào phòng, đóng cửa lại, và cầu nguyện cùng Cha của anh, Đấng hiện diện nơi kín đáo. Và Cha của anh, Đấng thấu suốt những gì kín đáo, sẽ trả công cho anh.*

⁽⁷⁾"*Khi cầu nguyện, anh em đừng làm như dân ngoại; họ nghĩ rằng: cứ nói nhiều là được nhậm lời.* ⁽⁸⁾"*Đừng bắt chước họ, vì Cha anh em đã biết rõ anh em cần gì, trước khi anh em cầu xin.*

⁽⁹⁾"*Vậy, anh em hãy cầu nguyện như thế này: "Lạy Cha chúng con là Đấng ngự trên trời, xin làm cho danh thánh Cha vinh hiển, ⁽¹⁰⁾triều đại Cha mau đến, ý Cha thể hiện dưới đất cũng như trên trời. ⁽¹¹⁾Xin Cha cho chúng con hôm nay lương thực hằng ngày; ⁽¹²⁾ xin tha tội cho chúng con như chúng con cũng tha cho những người có lỗi với chúng con; ⁽¹³⁾ xin đừng để chúng con sa chước cám dỗ, nhưng cứu chúng con cho khỏi sự dữ.*

⁽¹⁴⁾"*Thật vậy, nếu anh em tha lỗi cho người ta, thì Cha anh em trên trời cũng sẽ tha thứ cho anh em. ⁽¹⁵⁾Nhưng nếu anh em không tha thứ cho người ta, thì Cha anh em cũng sẽ không tha lỗi cho anh em.*

Giải thích

I. Cách cầu nguyện (6,5-8).

1. Những người đạo đức giả.

- Người Do thái cầu nguyện ba lần trong ngày: 9 giờ sáng, 12 giờ trưa và 3 giờ chiều. Đến giờ, dù đang ở đâu và đang làm gì, họ đều ngưng lại để cầu nguyện.

- Nhưng một số người thích đứng cầu nguyện nơi nhiều người nhìn thấy như hội đường, ngã ba đường, cốt để khoe khoang.

2. Công dân Nước Trời.

Cầu nguyện trong nơi kín đáo, cầu nguyện với Thiên Chúa chứ không để khoe khoang. Hãy cầu nguyện cách đơn sơ chân thành, với lòng tin chứ không phải nói nhiều "*lời nhai như dân ngoại*". Cầu nguyện cách chân thành như người con nói chuyện với Cha.

3. Phần thưởng.

Người đạo đức giả được lời khen của người đời. Còn công dân Nước Trời được Thiên Chúa ban thưởng.

II. Nội dung lời cầu nguyện: Kinh Lạy Cha (6,9-15).

Gồm có bảy điều xin, ba điều hướng về Thiên Chúa và bốn điều hướng về bản thân và tha nhân.

1. Ba điều hướng về Thiên Chúa.

Những điều này nhằm **tôn vinh Thiên Chúa**:

a. *Xin cho danh Chúa vinh hiển*: Danh Chúa chứ không phải tiếng tăm của ta. Cầu cho Danh Chúa được nhiều người biết đến và tôn thờ.

b. *Triều đại Chúa mau đến*: Nước của chân lý, sự thật và tình thương. Nước ấy bắt đầu đến từ chính mỗi người khi chúng ta sống theo sự thật và tình thương.

c. *Ý Chúa thể hiện dưới đất và trên trời*: Nghĩa là Tin Mừng cứu độ được loan truyền cho mọi người. Cầu nguyện không bao giờ là sự cố gắng uốn ý Chúa theo ý mình nhưng là cố gắng thay đổi ý mình theo ý Chúa.

2. Bốn điều hướng về bản thân và tha nhân.

Những điều này nói lên những nhu cầu của con người: thể xác (lương thực), tinh thần (tha thứ); tâm linh (thoát khỏi điều ác).

a. *Xin lương thực hằng ngày*: Đủ sống chứ không phải thiếu thốn hay quá dư thừa. Lời cầu xin này nhắc nhở chúng ta:

- Thiên Chúa quan tâm săn sóc chúng ta.

- Cố gắng làm việc cộng tác với Chúa.

- Biết chia sẻ lương thực cho tha nhân. Thế giới còn nhiều người đói không phải vì thiếu lương thực mà vì lòng ích kỷ của con người khi chỉ biết sống cho chính mình.

b. *Xin tha tội*: Mỗi người là một tội nhân cần được tha thứ. Nhưng tha thứ cho nhau còn là điều kiện để được Chúa tha thứ.

c. *Xin đừng để sa chước cám dỗ*: Xin Chúa ban đủ sức để vượt qua cám dỗ chứ không phải "*không gặp cám dỗ*".

d. *Xin cứu khỏi sự dữ*: Sự dữ và Xa tan luôn tấn công con người. Xin cho chúng ta vượt qua những thế lực của sự dữ.

Bài học

1. *Cầu nguyện là phương thế giúp chúng ta sống gắn bó mật thiết với Chúa chứ không phải để khoe khoang. Vậy hãy cầu nguyện trong âm thầm với Thiên Chúa. Chấn chấn Thiên Chúa sẽ nâng đỡ cho chúng ta.*

"Một người thánh mà không cầu nguyện là thánh giả. Con đợi xem, họ sẽ sụp đổ không mấy hồi" (ĐHV 131).

2. *Hãy cầu nguyện với Chúa như người con tâm sự với cha mình. Hãy ưu tiên cầu nguyện cho Danh Chúa, sau đó mới đến nhu cầu của bản thân. Cầu xin Chúa ban cho những điều cần thiết để sống tốt.*

"Giờ cầu nguyện là giờ tâm sự với Chúa là Cha, chứ không phải là giờ làm bài. Là giờ của quả tim chứ không phải là giờ của luân lý. Đừng nặn óc, bóp trán để trình bày với Chúa" (ĐHV 142).

3. *Thường cầu nguyện, chúng ta xin ơn này ơn nọ, nhưng ơn cần thiết nhất mà chúng ta dễ quên, đó là Chúa Thánh Thần.*

Hãy cầu xin Chúa ban Chúa Thánh Thần cho chúng ta để Người hướng dẫn chúng ta sống tốt.

Hãy nhớ: Thiên Chúa luôn ban cho chúng ta những gì chúng ta cần chứ không phải những gì chúng ta muốn, vì đôi khi cái chúng ta muốn nhưng không phải là điều chúng ta cần, thậm chí còn là điều không tốt cho chúng ta.

Ăn chay kín đáo

6,16-18

⁽¹⁶⁾"Còn khi ăn chay, anh em chớ làm bộ râu rĩ như bọn đạo đức giả: chúng làm cho ra vẻ thiếu não, để thiên hạ thấy là chúng ăn chay. Thầy bảo thật anh em, chúng đã được phần thưởng rồi. ⁽¹⁷⁾Còn anh, khi ăn chay, nên rửa mặt cho sạch, chải đầu cho thơm, ⁽¹⁸⁾ để không ai thấy là anh ăn chay ngoại trừ Cha của anh, Đấng hiện diện nơi kín đáo. Và Cha của anh, Đấng thấu suốt những gì kín đáo, sẽ trả công cho anh.

Giải thích

I. Những người đạo đức giả (6,16).

1. Cách làm.

Ăn chay với nét mặt râu rĩ, thiếu não.

2. Mục đích.

Họ làm cho người ta thấy để khoe khoang.

3. Phần thưởng.

Nhận phần thưởng của người đời.

II. Công dân Nước Trời (6,17-18).

1. Cách làm.

Ăn chay bằng cách rửa mặt sạch sẽ, chải đầu với dầu thơm, tươi cười, không ai biết.

2. Mục đích.

Làm không để khoe khoang nhưng ăn chay để hạ mình trước mặt Chúa, kiểm chế bản thân và nhận thêm sự hướng dẫn của Thiên Chúa.

3. Phần thưởng.

Thiên Chúa ân thưởng.

Bài học

Ăn chay là kiêng ăn, kiểm chế dục vọng, giảm bớt những điều mình thích để tâm hồn gần Chúa hơn. Rất nhiều lần chúng ta ăn chay nhưng vẫn không biến đổi. Có thể vì ăn chay cách máy móc, ăn chay vì luật hay ăn chay vì khoe khoang. Xin Chúa giúp chúng ta biết kiêng bớt nhất là những điều cản trở chúng ta đến với Chúa.

Của cải đích thực

6,19-34

⁽¹⁹⁾"Anh em đừng tích trữ cho mình những kho tàng dưới đất, nơi mối mọt làm hư nát, nơi kẻ trộm khoét vách và lấy đi. ⁽²⁰⁾Nhưng hãy tích trữ cho mình những kho tàng trên trời, nơi mối mọt không làm hư nát, nơi trộm cắp không đào ngạch và lấy đi được. ⁽²¹⁾Vì kho tàng của anh ở đâu, thì lòng anh ở đó.

⁽²²⁾"Đèn của thân thể là con mắt. Vậy nếu mắt sáng, thì toàn thân anh sẽ sáng. ⁽²³⁾Còn nếu mắt anh xấu, thì toàn thân anh sẽ tối. Vậy nếu ánh sáng nơi anh lại thành bóng tối, thì tối biết chừng nào!

⁽²⁴⁾"Không ai có thể làm tôi hai chủ, vì hoặc sẽ ghét chủ này mà yêu chủ kia, hoặc sẽ gắn bó với chủ này mà khinh dể chủ nọ. Anh em không thể vừa làm tôi Thiên Chúa vừa làm tôi Tiền Của được.

⁽²⁵⁾"Vì vậy, Thầy bảo cho anh em biết: đừng lo cho mạng sống: lấy gì mà ăn; cũng đừng lo cho thân thể: lấy gì mà mặc. Mạng sống chẳng trọng hơn của ăn, và thân thể chẳng trọng hơn áo mặc sao? ⁽²⁶⁾Hãy xem chim trời: chúng không gieo, không gặt, không thu tích vào kho; thế mà Cha anh em trên trời vẫn nuôi chúng. Anh em lại chẳng quý giá hơn chúng sao? ⁽²⁷⁾Hỏi có ai trong anh em có thể nhờ lo lắng mà kéo dài đời mình thêm được dù chỉ một gang không? ⁽²⁸⁾Còn về áo mặc cũng thế, lo lắng làm gì? Hãy ngắm xem hoa huệ ngoài đồng mọc lên thế nào mà rút ra bài học: chúng không làm lụng, không kéo sợi; ⁽²⁹⁾thế mà, Thầy bảo cho anh em biết: ngay cả vua Salômôn, dù vinh hoa tột bậc, cũng không mặc đẹp bằng một bông hoa ấy. ⁽³⁰⁾Vậy nếu hoa cỏ ngoài đồng, nay còn, mai đã quăng vào lò, mà Thiên Chúa còn mặc đẹp cho như thế, thì huống hồ là anh em, ôi những kẻ kém tin! ⁽³¹⁾Vì thế, anh em đừng lo lắng tự hỏi: ta sẽ ăn gì, uống gì, hay mặc gì đây? ⁽³²⁾Tất cả những thứ đó, dân ngoại vẫn tìm kiếm. Cha anh em trên trời thừa biết anh em cần tất cả những thứ đó. ⁽³³⁾Trước hết hãy tìm kiếm

Nước Thiên Chúa và đức công chính của Người, còn tất cả những thứ kia, Người sẽ thêm cho. ⁽³⁴⁾Vậy, anh em đừng lo lắng về ngày mai: ngày mai, cứ để ngày mai lo. Ngày nào có cái khổ của ngày ấy.

Giải thích

Đoạn này ghi lại rất nhiều mệnh lệnh của Chúa Giêsu, tích cực lẫn tiêu cực và được bắt đầu bằng chữ "đừng" hoặc "hãy".

I. Tích trữ của cải (6,19-21).

1. Đừng.

Đừng tích trữ của cải ở dưới đất. Cũng như đừng tìm kiếm sự tôn kính và khen ngợi của người đời là những thứ chóng qua.

2. Hãy.

Hãy tích trữ kho tàng ở trên trời, đó là kho tàng đích thực và không bao giờ hư nát. Kho tàng trên trời được tích trữ bằng những việc bác ái.

3. Hai lý do cho thấy tích trữ của cải ở đời này là ngu dại.

- Vì đó là thứ chóng qua, hư hại.

- Nó sẽ trở thành ông chủ của chúng ta. Càng mê của cải càng làm cho chúng ta trở nên nô lệ của chúng.

II. Lời cảnh báo: Không làm tôi hai chủ (6,22-24).

1. Không làm tôi hai chủ (6,24).

- Làm tôi: Nghĩa là nô lệ. Người nô lệ hoàn toàn lệ thuộc ông chủ.

- Chúa Giêsu cảnh báo rằng đừng làm tôi hai chủ. Hai ông chủ là Thiên Chúa và tiền của. Người ta chỉ chọn một trong hai ông chủ này (6,24).

2. Giữ đèn cho sáng (6,22-23).

Đèn chính là tâm lòng. Cần phải giữ cho lòng mình được sáng để thấy rõ đâu là ông chủ đích thực.

Nếu lòng đen tối, chúng ta làm nô lệ tiền của thì chúng ta đánh mất Thiên Chúa. Ngược lại, nếu giữ đèn của cõi lòng được trong sáng, chúng ta sẽ chọn Thiên Chúa là chủ chúng ta.

III. Điều cần quan tâm (6,25-34).

Nói tiếp vấn đề tiền của, đoạn này nói rõ điều cần quan tâm nhất của con người.

1. Đừng.

Đừng quá lo lắng vấn đề của ăn và áo mặc. Đây là hai điều con người bỏ sức mệt nhọc tìm kiếm. Ở đây muốn nói "đừng quá" lo lắng chứ không phải "đừng" lo lắng. Vì quá lo lắng về của ăn và áo mặc, người ta dễ quên điều quan trọng khác.

2. Hai thí dụ minh họa.

a. Chim trời: Chúng không gieo, không gặt nhưng vẫn được Thiên Chúa nuôi sống.

b. Hoa huệ: Chúng không ra công kéo sợi, dệt vải nhưng Thiên Chúa vẫn ban cho chúng màu sắc rất đẹp đến nỗi vua Salômon, vị vua nổi tiếng giàu sang, cũng không so sánh được.

Từ hai thí dụ ấy, Chúa Giêsu nhấn mạnh: Thiên Chúa lo liệu cho con người. Điều cần thiết là tin vào Người.

3. Hãy.

Hãy tìm kiếm Nước Thiên Chúa. Đây là vấn đề ưu tiên của con người. Cố gắng lo lắng cho cuộc sống đời này, nhưng không quên vấn đề đời sau. Hãy ưu tiên lo lắng cho đời sau.

4. Chúa hứa.

Hãy lo tìm Nước Thiên Chúa, những thứ khác Người ban cho sau.

Vậy, hãy lo tìm kiếm Nước Thiên Chúa. Đừng quá lo lắng cho cuộc sống ở đời này mà quên đi đời sống vĩnh cửu mai sau. Hãy tin tưởng vào Chúa. Người đã lo liệu cho chim trời và hoa đồng, lẽ nào Người bỏ rơi chúng ta là con cái của Người sao?

Bài học

1. Của cải là thứ cần thiết cho cuộc sống nhưng chỉ là vật chóng qua. Tài sản được Thiên Chúa trao phó cho con người để họ chăm sóc và phục vụ lẫn nhau. Do đó, sở hữu tài sản là một trách nhiệm nặng nề:

- Một người có nhiều tiền, vấn đề không phải là ca tụng người ấy, mà là phải cầu nguyện cho họ để họ sử dụng của cải đúng với ý Chúa.

- Hãy sử dụng của cải để làm phong phú cho cuộc đời chúng ta bằng cách tiêu xài đúng mục và biết chia sẻ cho người khác.

2. Đâu là ông chủ đích thực của đời tôi? Thiên Chúa hay tiền của? hoặc danh vọng, địa vị hay lạc thú? Ưu tư của tôi là gì? ở đời này hay đời sau?

"Nghe nói phó thác tất cả trong tay Chúa, con đừng lo sợ. Không khó đâu! Mặc dù con không biết Chúa Kitô đưa con đi đâu, dành cho con những bất ngờ gì, chỉ tin Chúa là Cha của con, chừng ấy đủ rồi!" (ĐH736).